

Университетская 176.
KNY-18-00889 IGNATII GOTZIGH

PREBYTERI DIOECESIS AGRIENSIS J. U. DOCTORIS, PROFESSORIS HISTOR.
UNIV. ET STATUUM P. R. O. ET LIBR. REVISORIS,

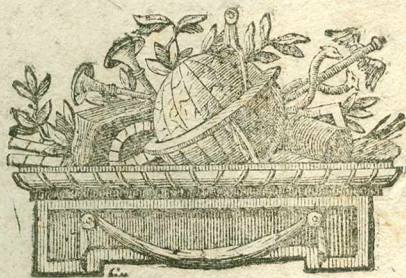
ORATIO,

Dicta

CASSOVIAE

IN SALA ACADEMICA SUB INNITIUM

ANNI SCHOLASTICI

M. DCC. LXLIX.

KNY-18-00889

Inventus et tantum amore rogantis me Admodum Reverendi ac Clarissimi Domini Francisci Ujházy, quondam Pro-Directoris Academici permotus, rursum ad vos Universitas Academica hocce Praeludium susceperam. Tributum hoc amoris mei sinceri illi praestandum esse mihi Religioni duxeram, cujus aestimabilissimus Character toto, quo nos inter munere suo functus est, triennio, constantem Venerationem meruit, quem eo majori cum dolore ex Gremio nostro avulsam declaramus, quo dulciori pace et harmonia transacta junctis cum Illo viribus Scholasticae Juventutis culturam facilitavimus.

Loquar autem ad vos de inaeestimabili Systematis nostri Academici in Republicam utramque Sacram et Profanam merito.

Anxius quidem saepius scopum illius et sequelas pensabam, saepe dicacitate aliorum perplexus haeseram, an non materiarum copia mentis juvenilis aciem obtunderet, aut sensum frena Religionis, et Nexum Civilis Regiminis dissolveret, an non plagas, quibus Sapientia Dei Ecclesiam suam et Regna nunc tantopere affligi finit, Studiorum nostrorum Principia foveant?

Jam tristes saepe putaveram humanum genus ad ignorantiam damnatum esse, cognitiones plerorumque nostrorum Studiorum vanas et inutiles esse, tantumque pro nutrimento inquietudinis, in revolutiones tendentis deservire. Saepius cordis mei sinceri suspiria ad Deum ut Centrum felicitatis meae sublimavi, et dixi:

Si Scientias praepremis olim tractari haud consuevas pro ruina Religionis verae, et Majestatis Civilis deservire cognoscerem, quam doerem me quoque
plurimum

plurium jam annorum spacio perniciosum convellendae tuae Glorïae instrumentum fuisse! Tranquillae meditationes, quas saepius mecum institui, me docebant uberius, anxietates illas dictamini rectae rationis contrarias fuisse, iisque phantasias ingeneratas esse erroneas, quales pagana olim Antiquitas dominantes reddidit, tunc lugubris superstitionis sacrificuli furentibus bellis, peste, fame, aliisque calamitatibus et miseriis, Nationes ad Deorum iram, et vindictam ob cultas Scientias reflexerant, germina rationis metu sacro vellebant, ut credulae humanitatis pinquedine incrassentur. Procellis hujusmodi, eorum profundiores et crassiores agebat radices Imperium, et veluti quereus majorem soliditatem consecutum est. Egypti et Persarum Magos et atram illam Pithagoreorum ligam veluti humanitatis hostes depressa per illos ratio actu diris devovet. Avari in alios sibi, (dum modo nemo sciat) pleraque impune permiserunt. Arrogantiae et utilitatis libidine inflati jam sub vulpis jam leonis forma profanos capistro superstitionis per coeca sua instrumenta frenabant, et veluti Gygantes Saxi Jovem, sic illi coelestem apud alios Sapientiam impetierunt.

Despoticae illae Trismegisti, Pithagorae, Zoroastri ligae glorioso Jesu Divini Redemptoris nostri Nomine sensim oblitteratae sunt, et semotis arcanis factionibus humanum genus totum ad Deum in Spiritu et Veritate adorandum invitatum est. Leges illius infirmitati mentis humanae apprime consulunt, scientias omnis generis et artes inculcant, et principia optima pro bene ordinandis societatibus relate ad duplicem finem, Civilem et Spiritualem suppeditant.

Sed quid nos Leges illae juvant, nisi passiones nostras in earum sacrificemus obsequium? Superbia et Avaritia, (vel ad memoriam passionum illarum me pene cordis dolor opprimit) optimis illis principiis pro velandis suis turpitudinibus abutuntur, ut apparent, *sepulcra dealbata a foris*, dum *ab intris* sciant *offibus mortuorum*. Coram passionum talium mancipiis difficile est Systematis nostri Academici praestantiam extollere, si Studia nostra et rationi et revelationi apprime conformia esse ostendero, propriam tantum utilitatem respicient, prohibebunt, non paucos praejudicia, caeca educatione sacrata, *quae vere Sursum sunt, sapere*. Sed quia inclamante mihi Natura et Religione loqui teneor, quod pro emolumento Patriae meae, cui natus sum, esse video, et quia Augustissimus Imperator, et Rex meus Apostolicus et Excelsa Dicastria, immensam illius Systematis in Patriam nostram utilitatem adhuc perspiciunt, et praesentibus etiam circumstantiis consonum florere jubent, lubens et fidenter proferam, quidquid in illius commendationem proferre possum. Dicam primo Scientiarum nostra-

rum complexum ex integro in Sacro Codice comendari, secundo: eas proinde pro Religionis decore, et fulcro Civilis Regiminis apprime deservire. Si spe vestra prolixior fuero, veniam attenti (ut spero) dabit.

P A R S P R I M A.

Pars tantum Systematis Litterarii in Academiis traditur, locus ubi complexus Scientiarum omnium, et Artium Illius traditur, Universitas Scientiarum nominatur. Systema nostrum se a suo ordine et delectu commendat etiam ab exteris aencomia meruit, et deficientibus inimicorum lucis obstaculis, Nationem nostram ad eum posset culturae gradum provehere, quae illius caeteroquin ad magna natae Characteri plene conformis esset.

Ars cogitandi, seu Logica pro directione cogitationum nostrarum in Scientiis discendis praefigitur. Sciet Auditor illius: *versutias sermonum et dissolutiones* argumentorum Sap. C. 8. Nempe necesse est et scire Zophismata, quibus per non rectas Conclusiones humanae menti illuditur; nexu quippe vero ratiocinii destitutae ideae, si male concludant, ex una Conclusionem erronea, innumera Corollaria veritate destituta post se trahunt, Opinionum monstra generant, quae se cito multiplicant, et dum dominantia redduntur, *vapores divinos illos*, (ut inquit Sap.) *virtutis Dei* suffocant, sed sciet Cultor Logicae et dissolutiones argumentorum, quibus illudae menti humanae abstrahantur vela ignorantiae, et clavim, ut ita loquar, laetus inveniet, qua sibi severiorum disciplinarum sacramentum aperiet.

Juvat Praecepta Logicae Matheos Studium, quod praesuppositis axiomatibus Juvenis mentem volubilem, ad pressa restringit ratiocinia, omnia calculat, ponderat, mensurat, Voluntate Dei Libro Sap. C. 8. id ipsum manifestante, ut omnia in *numero, pondere, et mensura* consistant. Praecipue applicatio Matheos tot stupenda humanae perfectionis opera ostentat, tot utilia in Societatem Civilem instrumenta pro Manufacturis, et Fabricis, tot Naves, Canales, Aquaeductus, tot Luxus decora; Tempia, Palatia, qualia apud Prophetas: praesertim Ezechielem et Jeremiam, et aliis centenis Scripturae locis, magnis esse Leges celebrata oencomiis.

Mathesim excipit Phisica.

In ea se nobis spectandae offerunt Naturae vires et gratiae. Leges illius ad certa revocantur Principia, et Naturam Naturantem ex Naturatis, ut ita loquar, melius dignoscit, et in adorationem immensae illius Potentiae et Sapientiae

tiae

tiae tanto vehementius abripitur. Ideo inquit Sapiens Cap. 8. *Deus ipse mihi dedit horum Scientiam, ut sciam dispositiones Orbis terrarum, virtutes Elementorum, et naturas animalium, vim ventorum, herbarum et medicinarum, virtutes radicum et differentias virgallorum.* Ex fabrica mundi Phisicus ad coelestium corporum considerationem assurgit, eorum naturas et motus et leges, quibus aguntur, explorat, et dum tellurem, in qua habitat, respectu corporum coelestium immensorum evanescere considerat, et semet tamquam Atomum in conspectu Creatoris eorum humiliat, quam penetranti sensatione haec Psalmi 148vi verba apprehendet, *Laudate Eum coeli coelorum, et aquae omnes, quae super coelos sunt, laudent nomen Domini. — Laudate Eum sol et luna, laudate Eum omnes stellae et lumen; quia ipse dixit, et facta sunt.*

Sed ne mentis nostrae oculus in visibilibus adhaereat et creatis operibus vim Divinitatis inesse credat, Sapiens nos probe a superstitioso Astrorum cultu, et Phaenomenis pro miraculis acceptandis cohibet. *Juxta vias gentium, inquit: nolite discedere, et a signis coeli, nolite metuere.* Demum homo se ipsam ut Microcosmum seu Mundum parvum considerare incipit, qui ipse in suo terreno nido tanta ad imitationem sui Creatoris operatur prodigia, et quo magis excelsas suas facultates ruminat, eo accuratiori celeritate in agnitionem Illius extollitur.

Ex cognitionibus illis abstracta Principia de Deo et Mundo, et nobis formamus, quorum complexus, ut puto, Metaphisica vocari potest. Hic loci duas praecipue veritates: existentiam Dei, et immortalitatem animae pro fundamento moralitatis omnis praestruimus. Cum nempe Divinitatis imaginem animae nostrae teneamus inpressam, cognito Deo, perfectiones Illius in nos potentius reagent, quas pro norma actionum nostrarum assumimus. Et quia sperantes in hac tantum vita omnibus animalibus miserabiliores efficeremur; Stimuli, qui falli nequeunt, quia a Deo inditi sunt, durationem nostram etiam post nostri dissolutionem indicant.

Stantibus his Principiis animae nostrae libertas actionum nostrarum bonitatem aut malitiam determinat, et illud instar axiomatis: Fuge Malum et fac Bonum pro moralibus obligationibus praestruimus.

Tum complexum legum persequimur, quas Author Naturae pro nostri, et aliorum conservatione et perfectione cordibus nostris impresserat, si ve explicamus praecepta Decalogi. Principium hic nostrum est, manifestare perfectiones Divinas in se ac aliis, neminem laedere et suum cuique tribuere. In horum evolutione Principiorum nos ut

Homi-

Homines, et ut Cives perpendimus, in massa cum aggregatione familiarum plurium nationis membrum efficitur. Tolle hic justitiam, inquit reneccus, et vitam piscium vivemus, ubi major minorem devorat, eo fine antiqui Juris-consulti Sacerdotes justitiae appellati sunt; sicuti enim Sacerdotis finis est Deum suum colere, et meliores reddere homines, ita et nos justitiam colimus boni et aequi notitiam profitemur, aequum ab iniquo separantes. Ideo inquit Sapiens Cap. 8. *si (quis) justitiam diligit, labores hujus magnas habent virtutes, sobrietatem, et prudentiam, et justitiam docet, virtutes quibus nihil est utilius in vita hominibus.*

Et quia Deus Charitas est, hanc praecipuam illius Perfectionem praepriis actionibus nostris colendam decernimus, docemus onera mutuo sufferenda; Legibus, et Principibus etiam Discolis non tantum propter iram sed et conscientiam obediendum, nobis qua Status Civibus parti nostrae libertatis suapte renunciandum, et quod pro conservatione illius et emolumento deservit, usque ad sui abnegationem faciendum esse, ignaviam autem ut pestem fugiendam juxta illud Ecclesiastici Cap. 20. *in lapide luteo lapidatus est piger, de stercore boum lapidatus est, et omnis, qui tetigerit, excutiet manus.*

Frena, quae transgressoribus legum naturae imponimus, sunt Amor Virtutis, quae sola hominem nobilitat, mali abominatio et horror, quo stimuli conscientiae veluti furiae inferni evigilent, eosque ad dolorem, et emendationem permoveant.

Delinquentes publicos in exemplum aliorum et emendationem ipsorum delinquentium plecti optamus. Summae Potestati Civili jus vitae ac necis ultronee tribuimus. In quantum scelera hominum soli, qui est scrutator cordium Deo, nota, et jurisdictionis Civilis cognitioni subducta sunt, Dei justitiam continuo inculcamus, qui actionum nostrarum moralitatem etiam post nostri dissolutionem librabit, quod peccantes Creationis suae sine frustrabuntur: Unionem sui cum suo Principio. Sors, quae omnes cruciatus in immensum exuperat, quos Pater Cochem in Inferno regnare judicat.

In quantum legum naturalium doctrinam mens humana obscure assequitur; solidius fulcrum Divinae Revelationis adjicimus, quo infirmitatis nostrae ponderi difficiliter succumbimus. Scientia veritatum revelatarum Theologia est, de qua, cum Instituti nostri Academici haud sit, hanc tantum brevem reflexionem adjiciam: quod a meliori illius Systemate; et delectu et claritate, fata Statuum et Nationum dependeant. Viri Deo sacratiper loca, in quibus, transactis suis degunt studiis, aut cura animarum exercent, Spiritum illius, juxta suum concipiendi

piendi modum propagant. Vae Regnis et Provinciis, si Charitas et Sapientia vera, quae characterem illorum signare debet, sub pallio Zeli religiosi in persecutionem degeneret. Tunc opiniones in illis sensim germinabunt erroneae, et quos iis contrarios putabunt, in eos ut hostes Dei grassabuntur, et qui Praecones esse deberent pacis, cum male apprehensis Doctrinae Evangelicae principiis facem dissensionum: calumnias et detractiones pro majori scilicet Dei Gloria circumferent.

Jus Canonicum Theologiae ramus est, et quantum scio, Systematice in sola Universitate traditur. Apud nos opiniones ex illo excerptae sparsim tantum in variis studiis occurrunt. Vi illius Romanus Pontifex quidem apud nos Oraculum infallibile esse definit, nisi Ecclesiae Universae accedat autoritas; defendimus tamen, et veneramur eum esse Caput Ecclesiae cum eo Primatum honoris et jurisdictionis copulatum esse. Essentialia Jura Civiliū Imperantium vindicamus, ut reddamus et Caesari, quae sunt Caesaris. Potestati utrique Summae et Independenti pro ratione distinctorum finium propriae Potestatis Exercitii limites designimus.

Clerus Regularis in eo non damnatur; nam etsi Divinae originis haud sit, et illo duobus Seculis Ecclesia primaeva absque detrimento caruerit, subsidia tamen illius utilia esse possunt, si melior apud illum educatio, et melioris doctrinae delectus vigeat. Episcopos, ut Corregentes Ecclesiae veneramur, quos solos posuit Spiritus S. regere Ecclesiam Dei. His subjectos ejusdem quidem Divinae originis, sed Ordine et Jurisdictione inferiores Parochos colimus, qui si sublimi suae vocationi respondeant, etiam spectato civili nexu et ordine sufficienter aestimari nequeunt. Quid quaeso in his omnibus Adversarii SS. Paginis adversum invenient? Juris Naturae et Theologiae et Juris Canonici studia materias pro legibus positivis particularium Statuum suppeditant. Complexum talium et nos in Corpore Juris tenemus, quas Natio nostra Incluta sub diversis cum suo Rege elaboravit Comitibus; ut suum cuique tribuatur, ut tutus bos rura perambulet, vel ut Apostolus loquitur: *ut sobrie, pie, et juste vivamus in hoc seculo, expectantes beatam spem.*

Scientiae sic dictae Politicae, et Universalis Historia major Adversariis spina esse solet; quia veritatem in exemplis et clarioribus ratiociniis vident. In Politicis Disciplinis primum Principium est populatio. *Crescite*, inquit Scriptura *et multiplicamini*; quo major quippe est hominum copia, eo major securitas, eo major vitae media promerendi occasio, eo major industria, et cultura. Luxus in suo decore comparet. Qualem vestes Summi Sacerdotis Antiqui Foederis, Palatia et Ornatus Salamois, materiae diversae pretiosae; byssus, tela sydonis, pepla egyptia-

ptiaca, sericum, pulveres aurei, aut margaritei loco cypriorum, etc. innuunt, quae S. Codex haud improbat. *Judith unxit se Myrro et discriminavit crinem capitis sui et imposuit mitram super caput suum*, (Judith. Cap. 10. v. 3.) *induit se vestimentis jucunditatis suae*, assumpsit in aures et annulos, dum ad Holofernem accederet. Luxus nempe, si moderatus sit, et rationabilis a S.S. Paginis probatur, vitam regno indit, circulationem divitiarum promovet; decentia ornamenta non sunt nutrimenta superbiae. Imaginatio ad eam plurimum confert. Smucidi certe illi magi et depexi Sacrificuli, qui Holofernem castra stiparunt, plus in suis exoticis vestibus, et barbis reposuerunt, quod consuetis gravitatis suae porcinae et elati supercilii speciminibus prodere solebant. Dum hisce vim sacram inesse putabant; virtutem, quae decora et amabilis esse debet, in oculis cultiorum abominabilem reddebant, et contra ipsos campos elysios fastidium instillarunt, quos Falangibus illis replendos metuerunt.

Cum industria et luxu crescit commercium, cujus extensionem et utilitatem Ezechiel Cap. 27. graphice describit, noti sunt etiam portus: *Azeongabar* et *Ophir* a Davide occupati, per quos medio maris rubri tantae Egypti et Abissiniae et Indiae divitiae in Judaea circularunt.

Neque utilitatem scientiae Rei Aerariae negabit ille, qui communibus societatis, in qua vivit, cupit frui beneficiis.

Quid demum pro Historia Univ. contra Hostes illius in mei defensionem proferam? S. Codex majori ex parte Facta continet, nec vitiis Regum aut Sacerdotum parcebat, nec Phariseorum Hypocrisim celabat.

Vitia perstringit et praeclaras actiones celebrat. Est Historia thesaurus exemplorum, pictura et theatrum totius vitae humanae ad omnia mundi tempora et aetates congruens, ideo plerumque reddit homines doctiores et prudentiores. Hostes illius, qui nesciunt, quod faciunt, compassionem merentur. Dum lapidant, dicendum est cum S. Stephano Diacono: *Domine ne statuas illis hoc peccatum*, et cum S. Augustino: *parcamus illis, et oremus pro eis*. Videtis jam Universitas Academica Gaudium, et Corona mea complexum scientiarum Systematis nostri literarii, quae cum Sacris Paginis exacte congruant; si apte sequitur eas nec Sacro nec Politico Regimini nocere posse. Sinite ut id evolvam uberius parte secunda.

P A R S S E C U N D A.

Non est necesse hic loci de illorum studiorum influxu loqui, de quorum utilitate nullus dubitat; maxime controversa tantum: Jus naturae, Publicum,

ae Gentium, Scientias Politicas et Historiam Universalem in medium proferam. Clamor quotidie major fuit, cum praefatarum scientiarum duratione salutem Ecclesiae et Regiminis civilis consistere non posse: *Qui cito credit*, inquit Ecclesiasticus Cap. 29. v. 4. *levis est corde*.

Moralitas melior, cultura et pax et tolerantia uberior, omnes Politici Ordines, qui a Glorioso August. Mariae Theresiae Regimine ad nostra usque tempora emanabant, pro illorum commendatione loquuntur. Dulcedinem pacis ex tolerantia germinantis uberius concipimus, dum nos ad tristes Bocskay, Bethlemii, Rakotziorum revolutiones reflectimus tunc quippe etiam inviti abripimur, ut instrumenta talia, atro signemus calculo, per quae continuae discordiae sub pallio Zeli religiosi seminantur. Nos quidem aequae sed rationabili obsequio immensum Salvificae Fidei nostrae donum colimus, doctrinam autem eorum, qui aliter sentiunt, Dei Misericordiae commendamus.

Quis crederet haec axiomata in dubium vocari posse? sunt tamen non pauci, qui in illis, pestiferi indifferentissimi notas quaerunt, vaniloqui; maxime ut ait Paul. qui de Circumcisione sunt, domus subvertunt, loquentes ea, quae non oportet.

Sive Rudes, seu Hypocritae, intrepidi domus adeunt; seu amentur, seu rideantur, tono aequabili in studiorum novitates invehuntur. Hodie pulsi, duplicatis cras humilitatis et contritionis indicibus, si utilitas fuerit, aderunt, et se, si oportuerit, etiam in Angelos lucis transformabunt. *Confitentur se nosse Deum, factis autem negant.* Tit. Cap. 1. v. 16. qui enim dicit teste Joanne; quia diligo Deum, proximum autem suum odit, mendax est; si enim proximum non diligit, quem videt, Deum, quem non videt, quomodo potest diligere?

Penes calumnias Eorum Gloria nostra est, testimonium conscientiae nostrae in simplicitate cordis et sinceritate Dei 2. Cor. Cap. 1. v. 12. *maledicimur, et benedicimus, persecutionem patimur, et sustinemus.* 1. Cor. Cap. 4. v. 12. Persecutionem patimur, sed non derelinquimur, deicimur, sed non perimus, tribulationem patimur, sed non angustiamur, semper Jesum in corde et ore nostro circumferentes. *Abdicamus oculis dedecoris non ambulantes in astutia, neque adulterantes Verbum Dei, sed commendantes nosmet ipsos ad omnem conscientiam hominum coram Deo.* 2 Cor. Cap. 4. v. 2.

Videmus, inquiunt, Illuminationis Vestrae fructus: Religio nulla est, Pietas omnis exulat, inquieti redduntur juvenum animi. Ex peculiari-
bus factis non potest Systema redargui, prouti ob non nullos abusus in Ecclesia Sanctitas Doctrinae Evangelicae in dubium vocari nequit. Si studiosi non
nulli

nulli disinctis suis moribus occasionem praeberunt de Systemate nostro male sentiendi, adverti debet, quod dicit Paul. 2. Tim. Cap. 2. v. 20. *In magna domo non tantum sunt vasa aurea et argentea, sed etiam fictilia et lignea; quaedam quidem in honorem, quaedam autem in contumeliam, et Jacobus Cap. 2. factores esse debent verbi et non imitatores. Porro: exit homo seminare, inquit Christus Math. Cap. 13. et dum seminat, semina quaedam ceciderunt secus viam et volucres coeli comederunt ea, alia ceciderunt in petrosa, et quia non habuerunt radicem — ex inopia terrae, exaruerunt, alia ceciderunt in spinas, creverunt spinae, et suffocaverunt ea, alia ceciderunt in bonam terram — et dabant fructum — Qui habet aures audiendi, audiat.*

Sequelae Literarii nostri Systematis ex Principiis Doctrinae Illius deduci debent.

Ubi locorum apud nos docetur amplius: Sanguinaria Vota de rebus ab Ecclesia nondum definitis admittenda esse? Muratorius peculiari libro, cui titulus: *De Voto sanguinario*, sententiae illius fautores impugnatur. Ubi? Probabilissimum Jesu Christo familiarem fuisse, Attritionem in Sacramento Paenitentiae sufficere, Restrictionem pure-mentalem non esse mendacium, dari Leges pure-poenales — et his plura, quae Daniel Concina, et Blasius Paschal enumerant, et resutant. Admissis praesertim legibus pure-poenalibus via securi patebit furtis et fraudibus. Dummodo fieri possit me teloniis et tricesimis subducam; quia tantum deprehensus, poenae et tunc quoque tantum temporali subjaceo. Admissa restrictione mentali, absque conscientiae scrupulis decipiam alios rem propositurus ita, ut praesentes aliud intelligant, et pro mei cognitione reservem aliud. Depravationem talem, quae Legi Gratiae Legem timoris substituit, omnem socialem fiduciam, et fidem ipsi Principi praestandam solvit, ex corde abominor, quae si revivisceret, omni Homini (taceo) Christiano ipsa morte durior evaderet.

An Majestati Summae derogabit aliquid; quia Eam dicimus suam Potestatem immediate accepisse a Populo? quod est securius Thronorum fulcrum, quam amor Populi? an non esatum illud aureum: divitiae Regum, sunt corda Subditorum, pie defunctus Apost. Rex Noster Leopoldus II. pro suo Symbolo assumpsit? an non id ipsum Populus Ditionibus Austriacis subjectus in fausto illo An. 1797 Zelo suo erga Augustissimum Regnantem nostrum, manifestum reddidit, dum hostis Gallus in viscera Ditionum illius irrueret? Centum et amplius millia semet amabili fidelitate pro Illo armarunt, Inclyta Natio nostra Hungara, quae se in praeviis Posonienfibus Comitibus Vitam et Sanguinem fundere para-

paratam esse declaravit; accedente majori periculo, Infurrectione Generali instituta fidelitatis heroicae specimina obtulit.

Erant tempora, dum defensum est Regnantes Principes! potestatem suam immediate a Deo accepisse, et tamen Eorum vita nunquam majori, ac tunc fuit, discrimini exposita. Cum horrore ad Aevi Medii tempora respicio, quibus Princeps a Fide Catholica alienus Regno indignus judicari potuit, subditi a juramento, Tali praestando absoluti sunt.

Viri spiritualibus functionibus sacriati, ac voto peculiari adstricti Depositionis, et Excommunicationis sententias ex sacris pulpitis vulgarunt. Tum succedentibus bellis intestinis pacis artes et scientiae ruerunt, Nationes mutuo semet colorarunt sanguine, et attriverunt. Nos exemplo Christi discimus obedire Principibus etiam discolis non tantum propter iram sed et conscientiam.

Abfit, ut dicam Religionis Ministros, Regnantum Principum inimicos esse. Religio illis nihil magis, quam pacem et obedientiam praedicat, sed, quia perinde homines sunt, et homines actiones suas ex hausitis principiis dirigunt, redeuntibus illis Principiis denuo Medii Aevi tempora renasci possunt.

An unquam ex Cathedris nostris atra illa opinio percrebuit, licere Tyrannos Regnantes occidere? Vi lugubris illius Principii Rudolphus Sveviae Dux sub Zeli religiosi pallio contra Dominum suum Imperatorem Henricum IV. concitatus est. Poena, quam luit, eum suae perfidiae admonuit. Postquam prope Herbipolim in pugna dexteram amisisset, praevie ante mortem suam (inquit Fleuri) adstantibus Germaniae Episcopis a Gregorio VII. Pontifice provocatis dixit: haec est manus illa, qua juramenta praestiti Domino meo Henrico, vobis tamen urgentibus saepe et infelix pugnavi. Ite, ac implete Domino Vestro Fidem; nam ego vado in viam Patrum. Vi Principii illius Henricus V. Filius contra Patrem suum Henricum IV. sufflaminatus. Fridericus II. Imperator Statibus Germaniae amare conquestus est, apud se duos ex Minoribus detentos haberi, qui Thesauro Indulgentiae animati Eum ut Haereticum e medio tollere voluerunt. Ex hoc Principio plus, quam 50 Conjuraciones contra Henricum M. optimum Galliae Regem conflatae sunt, et proditorie enectus est. Jam previe per devotum faemineum sexum caeca Conjuracionis Authorum instrumenta vaticinia vulgata sunt, Eum ultra 58 annos haud victurum. An non et Jacobus

Clemens, et Ravaillac, et Princeps de Tavora scelerata sua facta in praefato Principio fundarunt? Centena hujusmodi facta horrida, in mala moralitate fundata, in meris Scriptoribus per Censuram Caesareo Regiam probatis, quivis obvius inveniet.

Et tamen dicitur olim melius fuisse! omnem maledictionem propter nostra peccata, et pravam educationem, et pestilentia Principia accumulari. Sed Systema nostrum Literarium nullo Factionum involucri eget, meritaque Magnorum Virorum: Stöger, Martini, Sonnenfels, Lakits, Mako, Donnenmayer, Gazzianiga, etc. quos Illius Cultores veneramus, tam clara sunt, ut Reiffenstahl, Pichler, Merz, Buzenbaum, Engel, P. La Croix, Desing, etc. (ut ut de Laudibus illorum nihil detractum habere velim) ad justum cum Iis aequilibrium venire nequeant.

Inscitia mihi, ut puto, in Scientiis illis oggeri non potest, quominus adcuratum depromam Judicium, qui tacitis annis ultra aetatem meam in illis consenui. Gloriari quidem secus non soleo, nisi in infirmitatibus meis, sed ne in perniciem Religionis et Pacis Publicae Cristas extollam ignorantiae; liceat mihi D. Pauli Exemplum sequi, qui ut elatos suos adversarios confunderet 2. Cor. Cap. 11. et 12. celare noluit, quae Ductore Deo scivit, et fecit.

Rudes, aut Hypocritae illos, qui Magnorum talium Virorum vestigia praemunt, jam Phantastas, jam Heri - natos jam exiguae aut nullius Religionis vocant. A proportionem, qua quis se illis opponit magis aut minus, competentes titulos distribuunt. Et si interrogare ausim, quam illi Religionem profitentur? respondebunt forte: veram Romano Catholicam. Elegancia verba! sed ostendant mihi Fidem sine Operibus. Sederunt, inquit Isaias, manducare, et bibere, et surexerunt ludere. De cetero consuetas suas horas precibus impendunt, Missae Sacrificio flexis genibus interfunt, aut ipsi celebrant. Sed Charitas est, quae omnia bona opera vivificat; quia, ut inquit Paulus, si linguis hominum loquar et Angelorum, Charitatem autem non habeam, nihil mihi prodest. Si quis autem (Jacob. Cap. 2.) putat, se Religiosum esse, non refrenans linguam suam, vana est illius Religio.

Dum Systema nostrum Academicum a calumniis suorum hostium sufficienter vindicare visus sum; per ego, Te Illustrissime Domine Baro Districtus Regii Literarii Superior Director, quaecunque sancta

fuit,

sunt, per Deum ipsum rogo, et obtestor, ut concordibus suffragiis tractationem illius porro quoque foveas, et promoveas! Chara haec pignora, *Juventus Academica*, quae alimento Sapientiae, et Eruditionis nutrita, in spem Patriae suae *laeta* exerceat, gratis suspiriis nostra in se exantlata fatigia recolet. Et Tu Admodum Reverende Domine Pro-Director, AA.LL. et Philosophiae Magister, et SS. Theologiae Baccalauree, quem Sua Illustritas in Socium Directionis Literariae peculiariter adoptavit, in eo pari, quaeso, nobiscum Zelo connitere, ut decursu praesentis Anni Scholastici juxta Normam praescriptam plantemus feliciter, et rigemus. Deus det incrementum.

D I X I.